

Hoogpathogene H5N8-uitbraken in Europa

Vanaf eind december kampt Europa opnieuw met uitbraken van hoogpathogene AI van het type H5N8. Het virus is reeds enige maanden in meerdere landen in Europa bij verschillende vogels aangetoond. Analyses tonen aan dat het virus sterk verwant is aan het H5N8-virus dat in 2016 en 2017 verantwoordelijk was voor 48 procent (89 gevallen) van de uitbraken in Europa, waaronder ook in Nederland. Over het algemeen wordt aangenomen dat het virus zich heeft verspreid via de wilde vogeltrek. Gebieden in Tartastan, Kurgan en Lake Chany (Rusland) hebben hierbij een centrale rol gespeeld in het ontstaan van de H5N8-variant en de verspreiding tussen de verschillende vogels. Wetenschappers concluderen dat het H5N8-virus in staat is makkelijk genetische informatie uit te wisselen en zodoende nieuwe varianten te doen ontstaan. De H5N8-variant werd voor het eerst aangetroffen in Bulgarije, zowel in commerciële eenden als in leghennen.

Eind december 2019 ontdekte Polen een H5N8-infectie bij commerciële vleeskalkoenen aan de grens met Oekraïne. Daarna volgden de berichten elkaar in sneltreinvaart op. Sinds begin 2020 werden H5N8-gevallen gemeld in Polen, Duitsland, Hongarije, Slowakije, Roemenië, Tsjechië, Bulgarije en de Oekraïne. Halverwege februari 2020 meldde Polen al twintig gevallen, in zowel kalkoenen, leghennen als eenden en ganzen. Sterfte kon oplopen tot 26 procent. Op 20 januari meldde Duitsland dat het virus was aangetroffen in een wilde gans, nabij de grens met Polen. Op 6 februari bleek het virus ook aanwezig te zijn op een hobbybedrijf met onder andere leghennen en watervogels. De vogels hadden milde respiratoire klachten en diarree (enteritis).

De aanwezigheid van het virus in zowel het noorden van Duitsland als in Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Oekraïne, Roemenië en Bulgarije suggereert dat de verspreiding van het virus via verschillende transmissieroutes kan verlopen, dit was voor de Nederlandse overheid aanleiding om per 12 februari 2020 een ophokgebod voor commercieel pluimvee in te stellen.

Via Veekijkernieuws houden wij u elk kwartaal op de hoogte van nieuws uit de monitoring van diergezondheid bij pluimvee. Mocht er tussendoor iets belangrijks spelen dan sturen wij u daarover een e-mail.

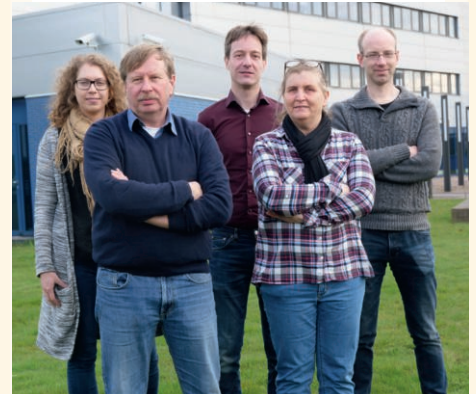

Aanmelden sectiemateriaal

U kunt dieren bij GD 24 uur per dag, 7 dagen per week aanmelden voor pathologisch onderzoek. Dit kan via www.gddiergezondheid.nl/ ophaaldienst of via 0900-2020012. Wij halen dieren die 's avonds voor 22.00 uur zijn aangemeld de eerstvolgende werkdag op. Belt u 's ochtends? Dan bekijkt de planner of de opdracht nog in de route past. Voor een optimaal onderzoek is het van belang een goede en volledige anamnese toe te voegen en dieren in te sturen die representatief zijn voor de problemen waar u een antwoord op wilt hebben.

Bel de Veekijker

Op werkdagen kunt u rechtstreeks contact opnemen met de Veekijker: 0900 - 710 00 00. Via het keuze-menu kiest u de diersoort waar u informatie over wilt hebben. Het team Pluimvee is bereikbaar tussen 08.30 en 17.00 uur (spoedgevallen 24/7).

V.l.n.r.: Jeanine Wiegel, Teun Fabri, Robert Jan Molenaar, Anneke Feberwee en Christiaan ter Veen.
Niet op de foto: Sjaak de Wit, Wil Landman, Naomi de Bruijn en Willem Dekkers.

Resultaten onderzoek Chicken Anemia Virus (CAV)

CAV veroorzaakt 'blauwe vleugeltjes'-ziekte bij jonge kuikens en kan immuunsuppressie veroorzaken. Recent onderzoek laat zien dat CAV circuleert in Poolse vleeskuikenkoppels en mogelijk immunosuppressief werkt waardoor andere ziektes vaker optreden. In totaal vonden ze in 15 procent van de koppels CAV. In de koppels met problemen was dit percentage 42, in de koppels zonder problemen 7 procent.

In dit onderzoek is onderzocht of dit verschil in prevalentie van CAV tussen gezonde koppels en koppels met klinische verschijnselen in Nederland ook wordt gevonden. Vanaf maart 2019 tot eind 2019 werden koppels vleeskuikens die voor sectie naar GD zijn ingestuurd bemonsterd door middel van cloaca- of miltswabs. Samen met VMP* zijn gezonde (controle)koppels verzameld.

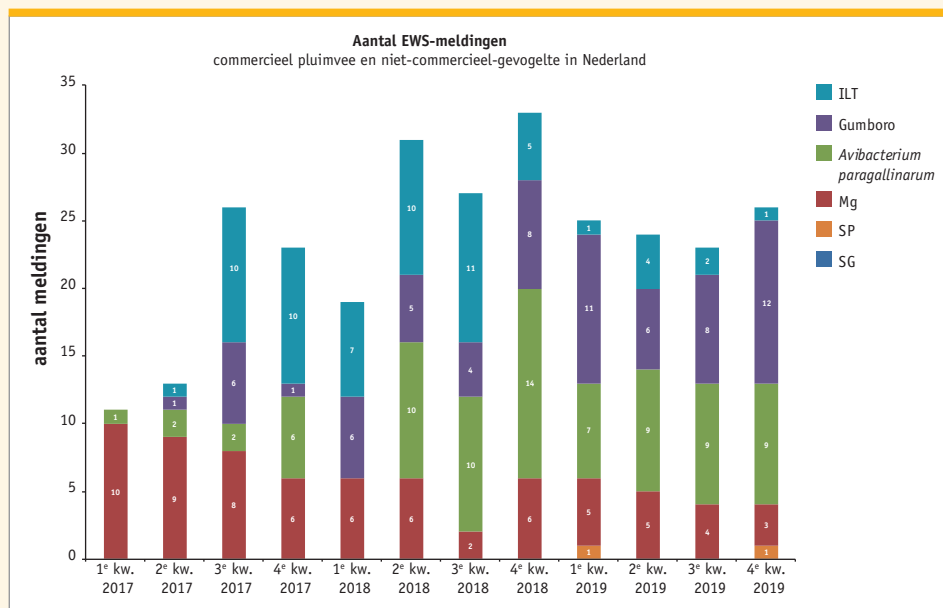
De prevalentie van CAV binnen ogenschijnlijk gezonde koppels en koppels die te maken hebben gehad met klinische problemen is gelijk bij Nederlandse vleeskuikens. CAV werd middels PCR aangetoond bij vier van de 44 koppels zonder klinische problemen (9%) en bij zes van de zestig koppels met diverse klinische verschijnselen (10%).

* Veterinaire Monitoring Pluimvee (VMP) is een samenwerkingsverband tussen pluimveedierenartsen en GD.

Early Warning System (EWS)

GD houdt pluimveepractici via een EWS op de hoogte van uitbraken van *Salmonella Gallinarum* (SG) en *Salmonella Pullorum* (SP), *Mycoplasma gallisepticum* (Mg), Gumboro, infectieuze laryngotracheïtis (ILT) en van besmettingen met *Avibacterium paragallinarum* (de bacterie die Coryza veroorzaakt). Een melding kan komen van de practicus of vanuit GD (positieve testuitslag). Op basis van klinische verschijnselen en aanvullende diagnostiek wordt in overleg met de dierenarts en/of de pluimveehouder besloten of de melding in het EWS wordt geplaatst. Het betreft vrijwillige meldingen bij GD. Het betreft dus geen overzicht van alle uitbraken.

Figuur 1. Aantal EWS-meldingen voor *Salmonella Gallinarum*/*Salmonella Pullorum* (SG/SP), *Mycoplasma gallisepticum* (Mg), *Avibacterium paragallinarum*, Gumboro en ILT bij commercieel pluimvee en niet-commercieel gevogelte in Nederland. (Het betreft vrijwillige meldingen bij GD, dit is dus geen overzicht van alle uitbraken van de weergegeven aandoeningen.)

Diergezondheidsbarometer pluimvee 2019

DIERZIEKTEN		1 ^e KW. 2019	2 ^e KW. 2019	3 ^e KW. 2019	4 ^e KW. 2019	TREND (OVER 2 JAAR)
Artikel 15 GWWD-aandoeningen (ziekten die genoemd zijn in artikel 3 en 7 van de 'Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten, zoönosen en TSE's')						
Aviaire influenza in Nederland (H5/H7) <small>(Bron: GD, WBVR, Rijksoverheid)</small>	HPAI (H5/H7):	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	↓
	LPAI (H5/H7):	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	↓
	Serologie (nieuwe koppels): <i>(Antistoffen tegen H5/H7)</i>	1 koppel	1 koppel	0 koppels	0 koppels	↓
Aviaire influenza in Europa (H5/H7) <small>(Bron: OIE)</small>	HPAI (H5/H7):	Bulgarije: H5N8 Rusland: H5	Bulgarije: H5N8	Geen OIE-meldingen	Polen: H5N8	↓
	LPAI (H5/H7):	Denemarken: H5 en H7N7	Denemarken: H5	Geen OIE-meldingen	Frankrijk: H5	↓
NCD in Nederland <small>(Bron: GD, OIE)</small>	Commercieel pluimvee	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	-
NCD in Europa <small>(Bron: GD, OIE)</small>	Commercieel pluimvee	Geen OIE-meldingen	Geen OIE-meldingen	Geen OIE-meldingen	Roemenië: 1x	↓
<i>M. gallisepticum</i> ^A <small>(Bron: GD)</small>	Serologische monitoring GD:					
	Reproductiesector:	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	-
	Opfok-leghennen:	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	-
	Leghennen:					↓
	- niet gevaccineerd en besmet:	0 bedrijven	1 bedrijf	1 bedrijf	0 bedrijven	↑
	- gevaccineerd en besmet:	4 bedrijven	5 bedrijven	5 bedrijven	3 bedrijven	-
	Kalkoenen:	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	0 bedrijven	-
Meldingen in EWS^c op basis van positieve serologie en/of vrijwillig PCR-onderzoek:	Leghennen:	5 bedrijven	5 bedrijven	3 bedrijven	3 bedrijven	-
	Niet-commercieel gevogelte	-	-	1x	-	-
<i>M. synoviae</i> ^B <small>(Bron: GD)</small>	Serologische monitoring en/of dPCR GD:					
	% bedrijven positief t.o.v. onderzochte bedrijven					
	Reproductiesector-vlees (incl. opfok):	0%	0%	0%	0%	-
	Opfok vleesvermeerdering:	2%	2%	7%	7%	↓
	Vleesvermeerdering:	14%	17%	17%	18%	-
	Reproductiesector-leg (incl. opfok, m.u.v. LV):	0%	0%	0%	0%	-
	Legvermeerdering:	11%	9%	12%	6%	↑
	Opfok-leghennen:	13%	12%	22%	32%	↑
	Leghennen:	77%	72%	70%	78%	-
Kalkoenen:	18%	11%	14%	9%	↑	

>>

- ↑ Stijging of sterke stijging
- ↑ Geringe stijging
- Situatie onveranderd
- ↓ Geringe daling
- ↓ Daling of sterke daling

Vervolg tabel

DIERZIEKTEN	1 ^e KW. 2019	2 ^e KW. 2019	3 ^e KW. 2019	4 ^e KW. 2019	TREND (OVER 2 JAAR)
-------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	------------------------

Salmonellose (niet-zoönotische salmonella) (Bron: GD)

<i>Salmonella arizonae</i>	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
<i>Salmonella Gallinarum</i> (SG)	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Niet aangetoond	-
<i>Salmonella Pullorum</i> (SP)	1x aangetoond bij sierkippen	Niet aangetoond	Niet aangetoond	Leghennen: 1x	↑

Artikel 100 GWWD aandoeningen (ziekten die genoemd zijn in artikel 10 van de 'Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten, zoönosen en TSE's')

Campylobacteriose	Geen data beschikbaar	-	-	-	-	N.v.t.
-------------------	-----------------------	---	---	---	---	--------

Salmonellose (zoönotische salmonella) (op koppelniveau) (Bron: NVWA)

S. Enteritidis	Reproductie:	1 koppel	1 koppel	0 koppels	5 koppels	↑
	Opfoklegghennen:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	0 koppels	-
	Leghennen:	10 koppels	5 koppels	24 koppels	9 koppels	↑
S. Typhimurium	Reproductie:	0 koppels	1 koppel	0 koppels	0 koppels	-
	Opfoklegghennen:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	0 koppels	-
	Leghennen:	0 koppels	0 koppels	0 koppels	3 koppels	-
Overige salmonella's (S. Hadar, S. Infantis, S. Java, S. Virchow)	Reproductie:	bij 1 koppel S.I. aangetoond	0 koppels	0 koppels	0 koppels	-

Overige OIE-lijst-aangifteplichtige pluimveeziekten in Nederland

Aviaire chlamydia (Bron: GD)		Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	Niet aangetoond bij GD	-
Gumboro (IBD) (Bron: GD; EWS)	Meldingen in EWS:					
	Vleeskuikens:	11 bedrijven	6 bedrijven	7 bedrijven	12 bedrijven	↑
Infectieuze bronchitis (IB) (Bron: GD)	Meest aangetoonde types bij GD:					
	Vleeskuikens:	D388	D388	D388	D388	↑
Infectieuze laryngotracheïtis (ILT) (Bron: GD; EWS)	Legvermeerdering:	-	1 bedrijf	-	-	-
	Opfok-leghennen:	-	-	1 bedrijf	-	-
	Leghennen:	-	2 bedrijven	-	-	↓
	Vleeskuikens:	1 bedrijf	1 bedrijf	-	-	↓
	Niet-commercieel gevogelte:	-	-	1x	1x	-
Turkey Rhinotracheïtis (TRT) (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD:					
	Legvermeerdering:	1 bedrijf	-	-	-	-
	Leghennen:	-	-	3 bedrijven	-	-
	Vleeskuikens:	2 bedrijven	3 bedrijven	1 bedrijf	4 bedrijven	-

>>

Vervolg tabel

- ↑ Stijging of sterke stijging
- ↑ Geringe stijging
- Situatie onveranderd
- ↓ Geringe daling
- ↓ Daling of sterke daling

DIERZIEKTEN		1 ^e KW. 2019	2 ^e KW. 2019	3 ^e KW. 2019	4 ^e KW. 2019	TREND (OVER 2 JAAR)
Overige pluimveeziekten						
<i>Avibacterium paragallinarum</i> (Bron: GD;EWS)	Meldingen in EWS^A:					
	Vleesvermeerdering:	-	-	-	1 bedrijf	-
	Leghennen:	5 bedrijven	7 bedrijven	8 bedrijven	6 bedrijven	↑
	Niet-commercieel gevogelte:	2 inzenders	2 inzenders	1 inzender	2 inzenders	-
<i>Vlekziekte (Erysipelothrix rhusiopathiae)</i> (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD (nieuwe besmettingen):					
	Leghennen:	2 bedrijven	1 bedrijf	1 bedrijf	5 bedrijven	-
<i>Pasteurella multocida</i> (Bron: GD)	Aangetoond bij sectie:					
	Leghennen:	-	1 bedrijf	1 bedrijf	5 bedrijven	↑
	Geen meldingen aan de NVWA					
Histomonosis (Bron: GD)	Vastgesteld bij GD:					
	Reproductie (vleessector):	5 bedrijven	4 bedrijven	5 bedrijven	7 bedrijven	↑
	Reproductie (legsector):	-	-	1 bedrijf	1 bedrijf	-
	Opfok-leghennen	-	-	-	1 bedrijf	-
	Leghennen:	1 bedrijf	1 bedrijf	3 bedrijven	-	-
	Kalkoenen:	1 bedrijf	-	1 bedrijf	1 bedrijf	-
	Niet-commercieel gevogelte:	-	-	1 inzender	-	-

A Gebaseerd op serologische monitoring

B Gebaseerd op serologische monitoring en/of de differentiërende M.s.-PCR

C Early Warning Systeem

- ↑ Stijging of sterke stijging
- ↑ Geringe stijging
- Situatie onveranderd
- ↓ Geringe daling
- ↓ Daling of sterke daling

Monitoring Diergezondheid

Sinds 2002 voert Royal GD de diergezondheidsmonitoring in Nederland uit in nauwe samenwerking met onder andere de diersectoren, het bedrijfsleven, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld waarbij het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij Royal GD ligt. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Samen werken we aan diergezondheid in belang van dier, dierhouder en samenleving.